

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2}, ЮНИ 2009 ГОДИНА

През юни 2009 г. бизнес анкетите на НСИ отчитат спад в равнището на **общия показател на бизнес климата**³ с 1.1 пункта в сравнение с май (граф. 1). Показателят "бизнес климат" регистрира влошаване във всички наблюдавани отрасли, с изключение на сектора на услугите.

Промишленост. Съставният показател "бизнес климат в промишлеността" през юни се понижава с 2.7 пункта спрямо предходния месец (граф. 2). Мненията на стопанските ръководители за настоящото бизнес състояние на предприятията и очакванията за следващите шест месеца са по-песимистични. Продължава свиването на производствената активност и на поръчките за местния пазар и за износ (граф. 3). Същевременно по-песимистични са и очакванията за дейността през следващите три месеца.

Мениджърите продължават да посочват несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене като основни фактори, затрудняващи дейността в отрасъла (граф. 4).

Относно продажните цени предприятията, които предвиждат намаление, са повече от тези, които считат, че цените им ще се повишат през следващите месеци, в резултат на което балансовият показател е отрицателен (- 2.9%) (граф. 5).

Строителство. През юни 2009 г. поради леко увеличаване на песимизъм на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца съставният показател "бизнес климат" се понижава с 0.9 пункта в сравнение с май (граф. 6). Настоящата строителна активност се оценява като намалена, а осигуреността на производството с поръчки - като недостатъчна. Данните от бизнес анкетата сочат, че не може да се очаква съществено активизиране на строителната активност през следващите три месеца (граф. 7), което е съпроводено и с песимистични очаквания по отношение на персонала.

Несигурната икономическа среда и финансовите затруднения остават основни проблеми за строителните предприятия (граф. 8), а през последните месеци се отчита и увеличаване на броя на клиентите със закъснения в плащанията (граф. 9).

По отношение на продажните цени в строителството продължава да има очаквания за тяхното намаление през следващите три месеца (граф. 10).

Търговия на дребно. Съставният показател "бизнес климат в търговията на дребно" е с 0.7 пункта под равнището си от май (граф. 11), което се дължи на по-умерените прогнози на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. По тяхно мнение обемът на продажбите през последните три месеца се е намалил, като очакванията за продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца клонят към запазване на настоящото ниво (граф. 12).

През юни мениджърите посочват несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене като основни фактори, затрудняващи дейността на предприятията (граф. 13).

По отношение на цените в търговията на дребно очакванията са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца (граф. 14).

Услуги⁴. През юни съставният показател "бизнес климат в сектора на услугите" се покачва с 1.5 пункта в сравнение с предходния месец поради малко по-добрите оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията (граф. 15).

Същевременно търсенето на услуги се оценява като намалено през последните месеци. Очакванията за следващите три месеца са по-малко оптимистични в сравнение с май. Според мненията на предприемачите в отрасъла има съкращаване на заетите през последните три месеца, като преобладаващите нагласи за следващите три месеца са за запазване на настоящия персонал. Все пак има стопански ръководители (около 15%), които предвиждат намаление.

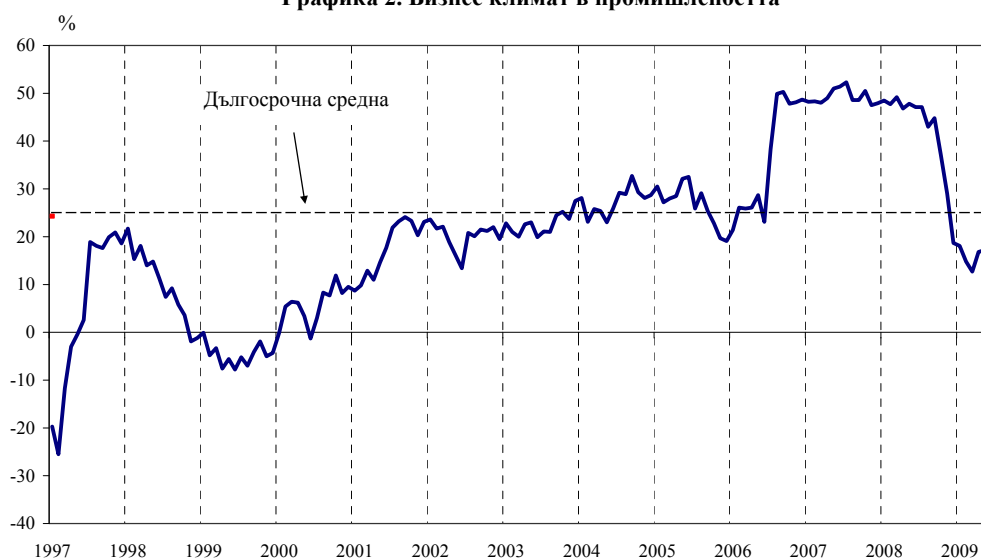
С най-голяма тежест сред причините, затрудняващи дейността, продължават да бъдат несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша (граф. 16).

По отношение на продажните цени в сектора на услугите се запазват очакванията за тяхното намаление през следващите три месеца (граф. 17).

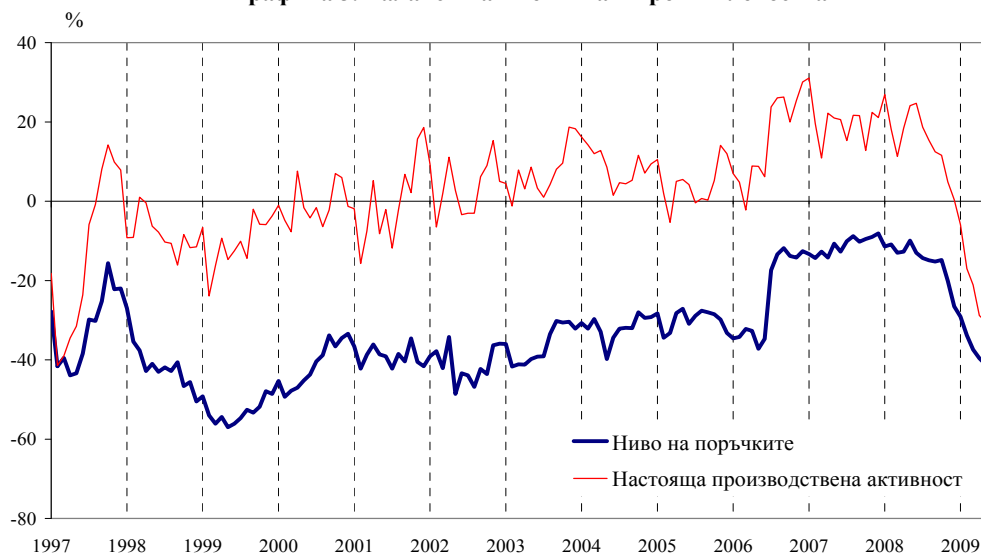
Графика 1. Бизнес климат - общо

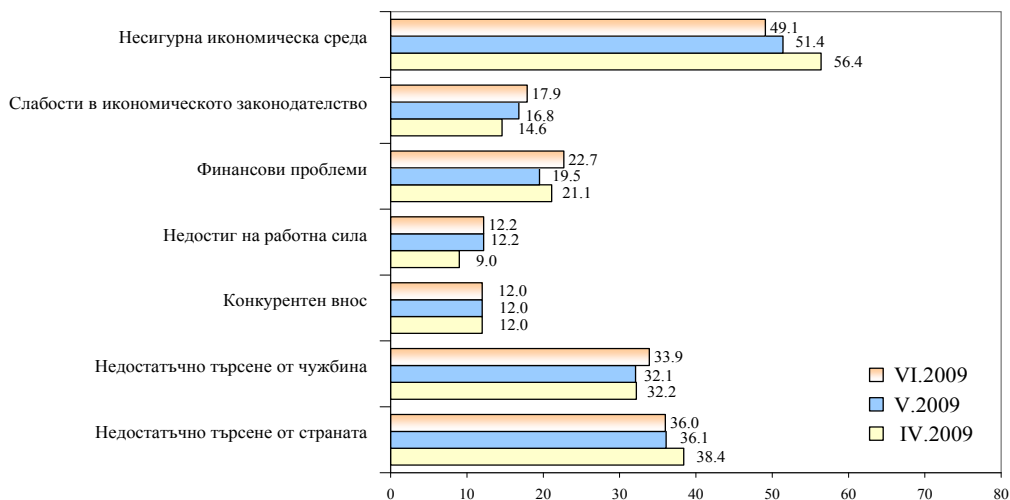
Графика 2. Бизнес климат в промишлеността

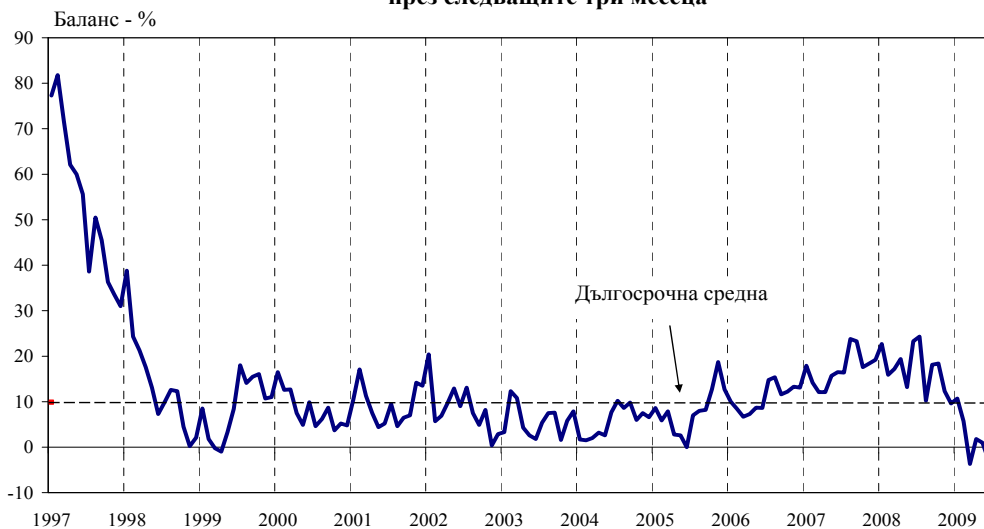
Графика 3. Баланси на мненията в промишлеността

**Графика 4. Затруднения в производствената дейност в промишлеността
(Относителен дял от предприятията - %)**

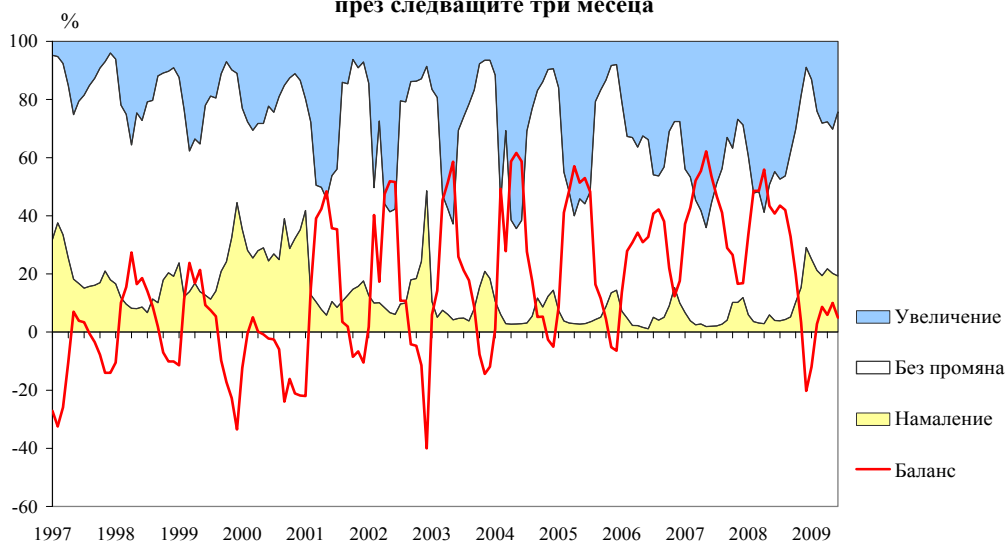
**Графика 5. Очаквания за продажните цени в промишлеността
през следващите три месеца**

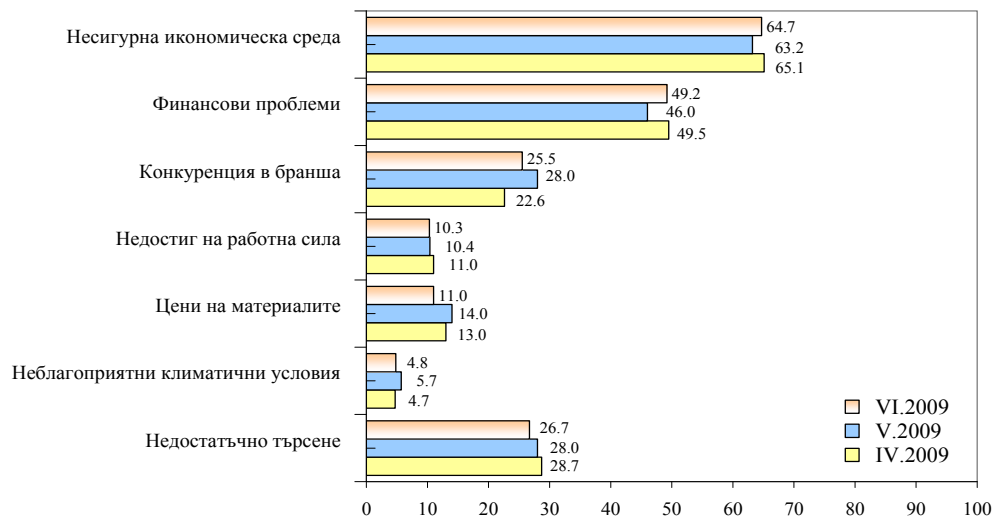
Графика 6. Бизнес климат в строителството

Графика 7. Очаквана строителна активност през следващите три месеца

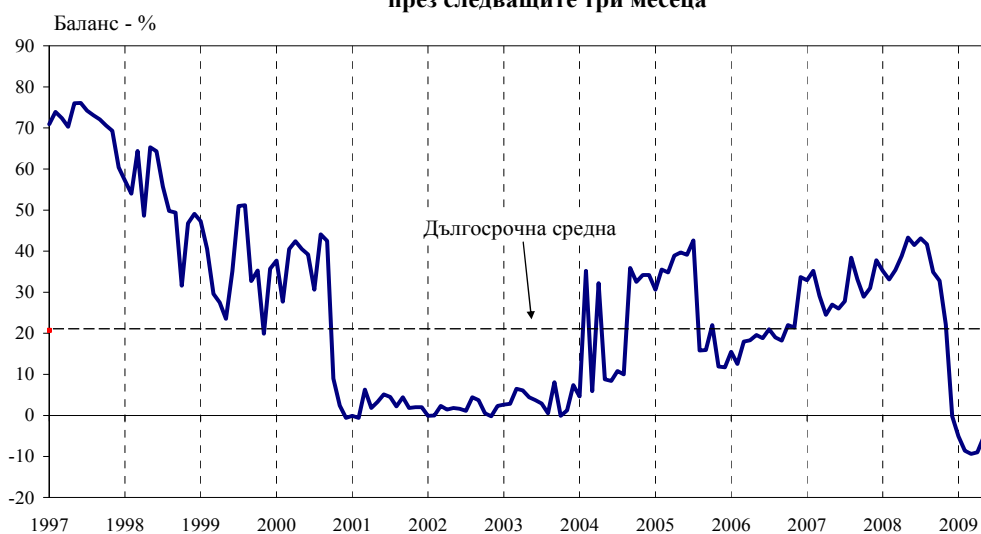
Графика 8. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията - %)

Графика 9. Клиенти със закъснения в плащанията в строителството

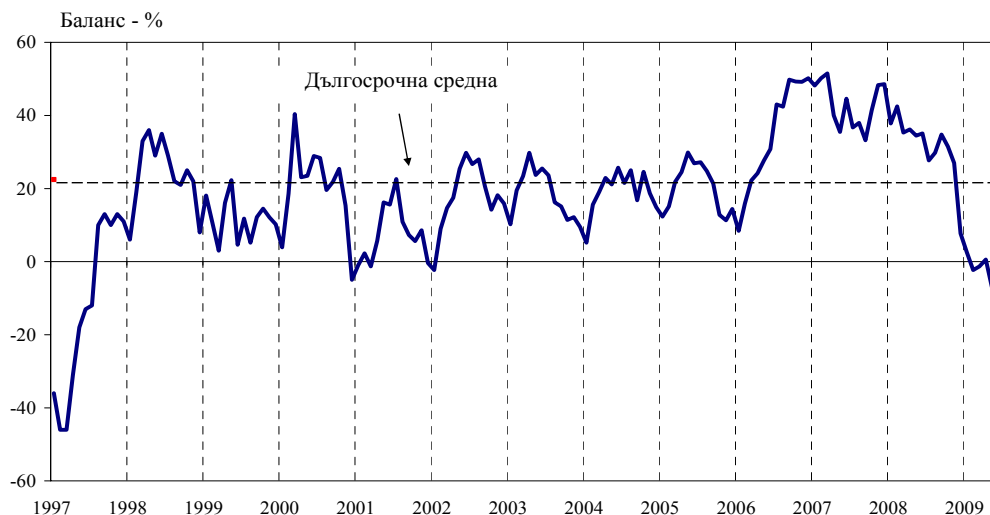
Графика 10. Очаквания за продажните цени в строителството през следващите три месеца

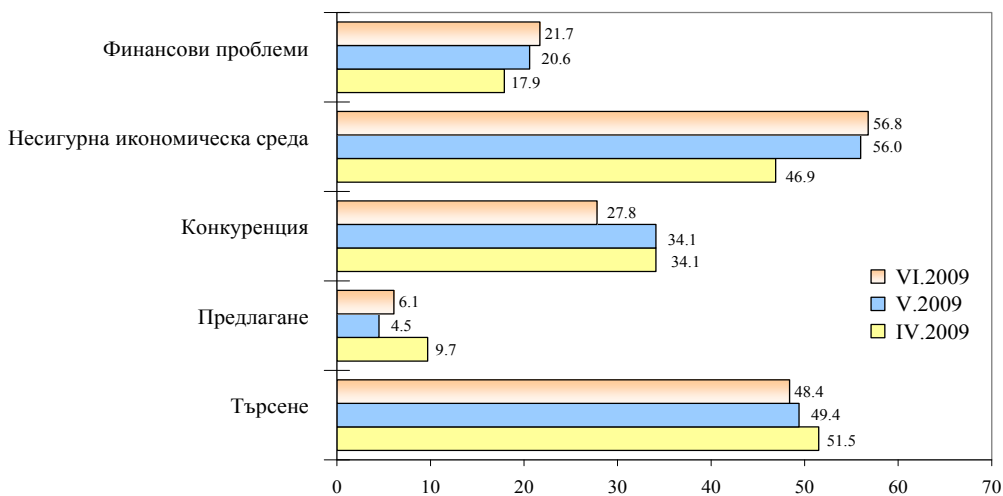
Графика 11. Бизнес климат в търговията на дребно

Графика 12. Очаквания за продажбите в търговията на дребно през следващите три месеца

Графика 13. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно - % от предприятията

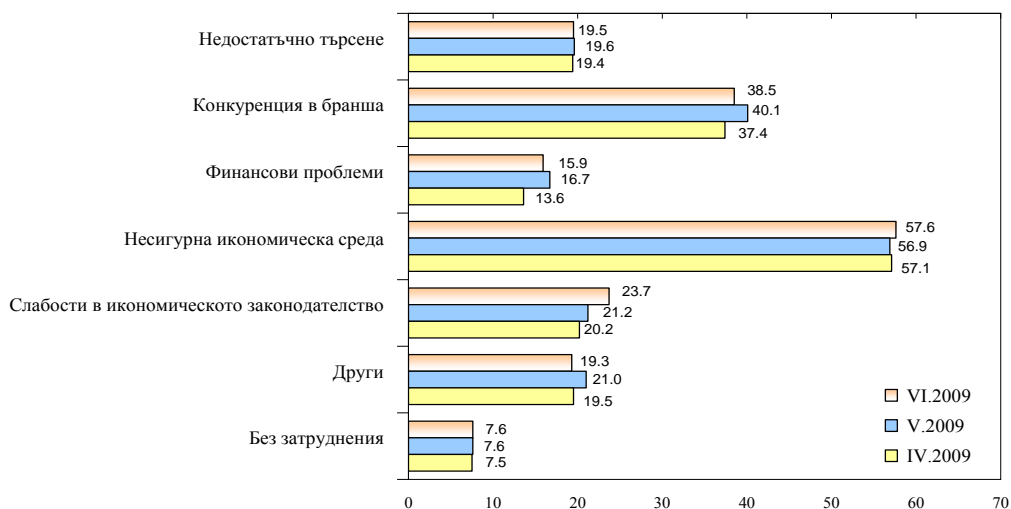
Графика 14. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

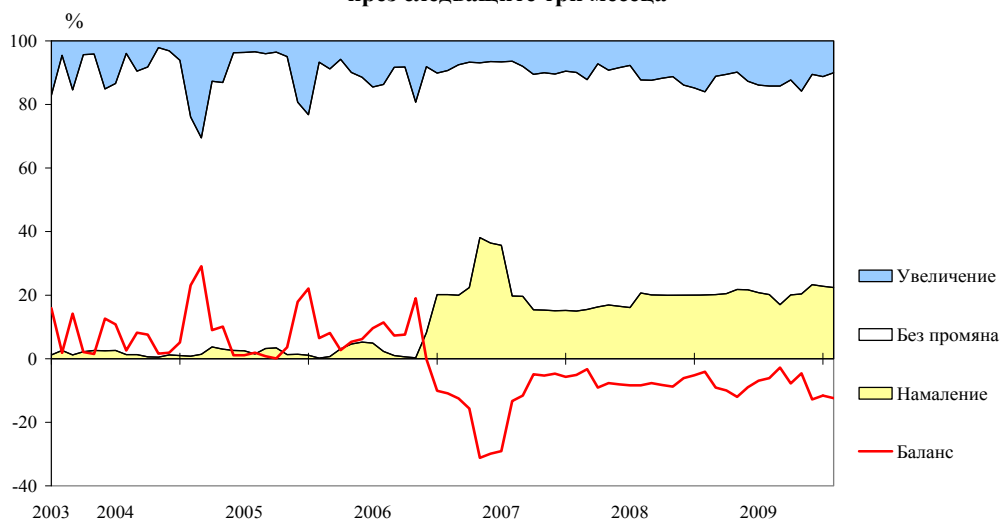
Графика 15. Бизнес климат в сектора на услугите

Графика 16. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите
Относителен дял от предприятията - %

Графика 17. Очаквания за цените в сектора на услугите през следващите три месеца

¹ От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

² Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: “увеличение”, “без промяна”, “намаление” или “над нормално”, “нормално”, “под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят ”бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

³ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

⁴ Без търговия.